

Natuurbeschermingswacht
Meppel en omstreken

betreft: Wetsvoorstel wijziging Awb n.a.v. HvJ EU Varkens in Nood
datum: 14 mei 2022
van: Natuurbeschermingswacht
Gerard ter Borchstraat 51, 7944 GM Meppel
info@natuurbeschermingswacht.nl
www.natuurbeschermingswacht.nl
KvK-nummer 41019696
0522-260791

Geachte heer/mevrouw,

De wetswijziging is gebaseerd op het verdrag van Aarhus dat het bieden van inspraakmogelijkheden garandeert bij "*besluiten over activiteiten die aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben*".

Vergeten is dat ook artikel 6 lid 3 van de Habitatrichtlijn, verplicht tot het geven van mogelijkheden tot inspraak.

Zodra plannen of projecten significante effecten kunnen hebben, is het genoemde artikel van toepassing.

Artikel 6 lid 3: "*Voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor zo'n gebied, wordt een passende beoordeling gemaakt van de gevolgen voor het gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied. Gelet op de conclusies van de beoordeling van de gevolgen voor het gebied en onder voorbehoud van het bepaalde in lid 4, geven de bevoegde nationale instanties slechts toestemming voor dat plan of project nadat zij de zekerheid hebben verkregen dat het de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet zal aantasten en **nadat zij in voorkomend geval inspraakmogelijkheden hebben geboden.***"

bron: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>

In het de genoemde verplichting.

Omdat het vet gemaakte gedeelte geen heldere omschrijving is van *wie* nu recht heeft op inspraak, verwijs ik naar de Engelstalige versie van het artikel:

Habitatrichtlijn artikel 6 lid 3: "*Any plan or project not directly connected with or necessary to the management of the site but likely to have a significant effect thereon, either individually or in combination with other plans or projects, shall be subject to appropriate assessment of its implications for the site in view of the site's conservation objectives. In the light of the conclusions of the assessment of the implications for the site and subject to the provisions of paragraph 4, the competent national authorities shall agree to the plan or project only after having ascertained that it will not adversely affect the integrity of the site concerned and, if appropriate, after having obtained the opinion of the **general public.***"

bron: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>

'general public' laat zich enkel vertalen naar: eenieder.

Dus bij elk plan of project met *mogelijk* significante effecten dient de mogelijkheid gegeven te worden voor inspraak voor eenieder.

Dus Aarhus en de Habitatrichtlijn samen vereisen dus inspraakmogelijkheden bij:

1. besluiten over activiteiten die **aanzienlijke milieueffecten** kunnen hebben *en/of*
2. elk plan of project met **mogelijk significante effecten**

Bewijslast omgekeerd

Bij mogelijk significante effecten is de bewijslast omgekeerd: gereede twijfel is voldoende.

Kring van inspraakgerechtigden

In de memorie van toelichting staat: "*In het verlengde daarvan bevat het wetsvoorstel een aanvulling van artikel 3:15 Awb, waarmee wordt verzekerd dat steeds wanneer sprake is van een Aarhus-besluit, de kring van inspraakgerechtigden voldoet aan artikel 6 van het verdrag.*" Dit is een beperking welke niet geldt voor artikel 6 lid 3 van de Habitatrichtlijn. Daar is immers geen enkele beperking, want 'eenieder' kent geen uitsluiting.

Natura 2000-gebieden overbelast

Omdat veel Natura 2000-gebieden reeds (zwaar) stikstof overbelast zijn, is er al snel sprake van (mogelijk) significante effecten. Bij elk plan of project waarbij sprake *kan* zijn van emissies van stikstof is dat het geval.

Andere voorbeelden van plannen of projecten met mogelijk significante effecten zijn wateronttrekking, gaswinning met bodemdaling en het gebruik pesticiden.

Geen correcte implementatie van de Habitatrichtlijn

In de wijzigingen welke nu ter consultatie liggen is aan bovenstaande geen invulling gegeven.

Handhavingsverzoeken en intrekkingverzoeken

Uit arrest [C-559/19](#) (ECLI:EU:C:2021:512) blijkt dat Het Hof van Justitie van de EU heeft uitgelegd dat het verslechteringsverbod eenzelfde beschermingsniveau beoogt te realiseren als het regime voor de toetsing van plannen en project van artikel 6, lid 3 van de Habitatrichtlijn. Hierdoor is vermoedelijk de Awb ook in strijd met de Habitatrichtlijn inzake handhavingsverzoeken en intrekkingverzoeken. Deze procedures zouden mogelijk ook toegankelijk moeten zijn voor eenieder bij *mogelijk* significante effecten.

Belang

Onder 4.4 van de memorie van toelichting wordt ingegaan op het belang. Hierin komt onvoldoende naar voren wat het algemeen belang van inspraak is om op te komen voor natuur en milieubelangen. Momenteel staat Nederland er wat betreft instandhouding van natuur en Natura 2000-gebieden slecht voor. Meer inspraak en betere toegang tot procedures zal nodig zijn, omdat anders te vaak economische belangen voorrang krijgen van de vergunningverlener.

Spelling 'eenieder'

In de memorie van toelichting is 'een ieder' gespeld met spatie. Het Hof van Justitie gebruikt in het Varkens in Nood arrest (C-826/18) 'eenieder', zonder spatie. Dit sluit tevens beter aan bij de Wet open overheid geldend van 1 mei 2022.

Uitspraak Wabo en direct beroep

Niet alleen de Awb kent een gebrekkige implementatie van het verdrag van Aarhus, ook de Wabo is strijdig, zo blijkt uit [ECLI:NL:RBNNE:2022:270](#):

"Afdeling 3.4 van de Awb is in Wabo echter niet van toepassing verklaard op elke voorbereiding van een omgevingsvergunning en evenmin is op andere wijze in de Wabo voorgeschreven dat bij de totstandkoming van elke omgevingsvergunning inspraak wordt geboden. Omdat niet dwingend is voorgeschreven dat een bestuursorgaan inspraak biedt voordat beslist wordt op een aanvraag voor een omgevingsvergunning, is artikel 6, vierde lid, van het Verdrag van Aarhus op dit punt niet correct geïmplementeerd."

Hoewel de rechter niet toekwam aan de toetsing van artikel 6 lid 3 van de Habitatrichtlijn, is het volgende relevant: een directe toetsing op Unierecht is mogelijk. Bij een niet correcte implementatie van de Habitatrichtlijn in de Awb is een directe toetsing mogelijk.

Een bevestiging van bovenstaande is een verzoek van ons van latere datum: [ECLI:NL:RBNNE:2022:697](#).

Ook hier kwam de rechter niet toe aan onze andere grond: de inspraakmogelijkheden van artikel 6 lid 3.

Toelichting

Tot een nadere toelichting op deze brief zijn wij graag bereid.

Met vriendelijke groet,

de secretaris van de Natuurbeschermingswacht